



**Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Prudniku**

**Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku
za rok 2023
oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej
w Gminie Prudnik**

Prudnik 2024

Spis treści

Pomoc Społeczna	3
Zadania zlecone.....	5
Zadania własne Gminy	5
„Posiłek w Domu i w Szkole” – Program rządowy realizowany przez gminę	6
Domy Pomocy Społecznej	7
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8
Usługi opiekuńcze	8
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10
Praca Socjalna	10
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	12
Świadczenia Rodzinne	13
Zasiłek dla opiekuna.....	14
Fundusz Alimentacyjny.....	15
Świadczenia wychowawcze 500+	16
Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.....	16
Dodatki mieszkaniowe	16
Stypendia i zasiłki szkolne	17
Czyste powietrze/Ciepłe mieszkanie.....	17
Dodatek elektryczny	17
Dodatki dla odbiorców paliw gazowych (refundacja podatku VAT).....	17
Dodatki węglowe.....	18
Dodatki do innych źródeł ciepła.....	18
Działania na rzecz obywateli Ukrainy.....	18
Działania pozostałe na rzecz mieszkańców i rodzin	19
Zespół Interdyscyplinarny	19
Punkt Konsultacyjny	20
Placówki Wsparcia Dziennego – 2 placówki	20
Kluby Seniora – 2 kluby.....	22
Dodatkowe działania realizowane przez OPS Prudnik z pozyskanych środków zewnętrznych w roku 2023	23
Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku w 2023 r.....	24
Zasoby kadrowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku.....	27
Potrzeby w zakresie pomocy społecznej w gminie	29

Pomoc Społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa i ingeruje wtedy, gdy osoba lub rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza, jeśli idzie o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę.

Zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym.

Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **776,00** złotych miesięcznie,
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **600,00** złotych miesięcznie,
- 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednego z powodów wymienionych w art.7 pkt.2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej, czyli:
 2. sieroctwa,
 3. bezdomności,
 4. bezrobocia,
 5. niepełnosprawności,
 6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
 7. przemocy w rodzinie,
 - 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi
 8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
 9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
 10. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone

w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,

11. trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
12. alkoholizmu lub narkomanii,
13. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
14. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 1. Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Prudnik w roku 2023.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym:		
		NA WSI		
0	1	2	3	
Ubóstwo	1	350	49	703
Sieroctwo	2	0	0	0
Bezdomność	3	6	2	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	73	12	360
W tym: Wielodzietność	5	48	8	280
Bezrobocie	6	386	49	915
Niepełnosprawność	7	224	35	461
Długotrwała lub ciężka choroba	8	234	17	398
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	9	54	8	189
W tym: Rodziny niepełne	10	35	3	101
Rodziny wielodzietne	11	5	2	29
Przemoc w rodzinie	12	7	0	22
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	13	0	0	0
Alkoholizm	14	51	5	74
Narkomania	15	1	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	11	0	11
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	17	0	0	0
Zdarzenie losowe	18	3	1	11
Sytuacja kryzysowa	19	21	2	49
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	20	0	0	0

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Statystyka w Gminie Prudnik (dane na 31.12.2023 r.)

Liczba mieszkańców – na podstawie rejestru mieszkańców 23 925

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP 920

Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej 1 682 *

*(bez świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz spraw związanych z Ukrainą lub osób objętych AOOD i programami poza pomocą społeczną)

Tabela 2. Rodziny objęte pomocą społeczną w ostatnich latach

	w 2020 r.	w 2021 r.	w 2022 r.	w 2023 r.
Liczba mieszkańców Gminy	25 304	25 274	24 401	23 925
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w ośrodku pomocy społecznej	948	817	958	819
W tym nowych rodzin	137	91	117	139
Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej	263	224	225	236

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za lata 2020–2023 r.

Zadania zlecone

1. Do zadań zleconych Gminy na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.2004 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych należy **wydanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń zdrowotnych dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni** spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonych w przepisach o pomocy społecznej. W roku 2023 w oparciu o wywiad środowiskowy Burmistrz Gminy Prudnik poprzez Dyrektora OPS wydał **33 decyzji** potwierdzających prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej.
2. **Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, o których mowa będzie w kolejnych rozdziałach.
3. **Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki**, przyznane przez Sąd – 2 osoby – 17 świadczeń – 5 343,00 zł.

Zadania własne Gminy

W ramach zadań własnych w formie pieniężnej i niepieniężnej realizowano następujące formy pomocy:

Świadczenia pieniężne:

- **Przyznawanie i wypłata zasiłków celowych:**
 - zasiłki celowe,
 - specjalne zasiłki celowe.
- **Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,**
- **Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,**

Świadczenia niepieniężne:

- **Praca socjalna-** świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- **Interwencja kryzysowa** – zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej,
- **Zapewnienie niezbędnego ubrania-** tj. bielizna, odzież i obuwie dla osób tego pozbawionych,
- **Zapewnienie jednego gorącego posiłku-** osobom tego pozbawionym,
- **Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych**, a także specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- **Sprawianie pogrzebu**, w tym osobom bezdomnym,

- **Udzielanie schronienia** poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych,
- **Oplacanie składek zdrowotnych od niektórych wypłaconych świadczeń** (zasiłki stałe),
- **Realizacja programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”**,
- **Kierowanie osób do domu pomocy społecznej i odpłatność za ich pobyt.**

Tabela 3. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w Gminie Prudnik z podziałem na zadania własne i zlecone.

Dotyczy wykonania wg ustawy o pomocy społecznej i bez obcokrajowców.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	988	682	1469
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2	50	45	167
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	3	949	648	1355
Pomoc udzielona w postaci tylko pracy socjalnej OGÓŁEM	4	X	137	213
Rzeczywista liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń i usług wg ustawy o pomocy społecznej (1+4)	5	X	819	1682

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

„Posiłek w Domu i w Szkole” – Program rządowy realizowany przez gminę

Zgodnie z art. 48b. ust. 2 ustawy o pomocy społecznej pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Zgodnie z Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M. P. z 2018 r. poz. 1007) realizowane były działania dotyczące w szczególności: zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

W ramach realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” osoby uprawnione otrzymują: gorący posiłek lub świadczenie pieniężne na zakup posiłku. Dożywianiem objęto wszystkie dzieci, które kwalifikowały się do tej formy pomocy i które chciały z niej skorzystać.

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą rzeczywistą liczbę osób objętą programem „Posiłek w domu i w szkole” oraz koszt programu.

Tabela 4. Rzeczywista liczba osób objętych programem „Posiłek w domu i w szkole” oraz koszt programu.

PROGRAM "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA" za 2023 rok					
WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓLEM	w tym:			
		dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
		Ogółem	Ogółem	Ogółem	
1	2	4	6	8	
RZECZYWISTA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM OGÓLEM	1	842	180	234	448
w tym liczba osób korzystających z:	2	471	135	179	173
posiłku					
zasiłku celowego	4	516	92	134	291
KOSZT PROGRAMU OGÓLEM (w zł)	7	1 119 457,00 zł	X	X	X
z tego: środki własne gminy	8	502 319,00 zł	X	X	X
dotacja	9	617 138,00 zł	X	X	X

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Domy Pomocy Społecznej

W 2023 r. wydano **21 decyzji** kierujących osoby do DPS, na koniec 2023 roku **11 osób** oczekiwało na miejsca, **12 osób** otrzymało miejsce w DPS i **22 osoby** zmarło lub opuściło w DPS.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w DPS przebywało **77 osób**. W okresie od stycznia do grudnia Ośrodek pokrywał odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej za wskazane osoby. Wydatki na ten cel wyniosły **3 572 010,31 zł**. Wpływy z tytułu odpłatności za DPS za 2023 r. od osób spokrewnionych wyniosły **243 937,67 zł**. Rzeczywisty koszt gminy – **3 328 072,64 zł**.

Wpływy z tytułu odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej ustalono na podstawie art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (w przypadku osób w rodzinie opłatę za pobyt w domu Pomocy Społecznej wnoszą: małżonek, zstępni, zstępni przed wstępnymi, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie). Sytuacje płatności za DPS są sprawą nurtującą wszystkie gminy. Odnotowujemy, jak każda gmina, tendencję rosnącą w ogromnym

tempie. Środowisko pomocy społecznej i gmin wielokrotnie zgłaszało do ministerstwa konieczność zmiany ustawy w tym obszarze i taka zmiana nastąpiła, jednak nie pozostawia tego obszaru bezproblemowym.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, **której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych**, a także w przypadku, gdy rodzina nie może lub nie jest w stanie sprawować opieki, powinna zostać skierowana do domu pomocy społecznej. W przypadku osób pozostających w rodzinach istnieje obowiązek alimentacyjny i partycypowanie rodzin (małżonek, zstępni i wstępni) w finansowaniu utrzymania w domu pomocy społecznej.

Średni koszt utrzymania w DPS w 2023r. wynosił 5 258,66 zł miesięcznie (kwota wyliczona na podstawie kosztów utrzymania w DPS, w których przebywają podopieczni tut. OPS) **przy czym kierowany ponosi koszt w wysokości 70% swojego dochodu**, pozostałą kwotę, powyżej 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (powyżej 1 800,00 zł) ponosi rodzina („... w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;”). W przypadku gdy dochód rodziny nie pozwala na pokrycie kosztów utrzymania różnicę uiszcza **gmina**.

Koszt pobytu w domu pomocy społecznej określa Zarządzenie Starosty na dany rok. Opłata ta wzrasta każdego roku w I kwartale. Z doświadczenia ubiegłych lat wynika, iż w ciągu roku dochodzi 4-5 nowych osób wymagających umieszczenia w placówce całodobowego pobytu.

Tabela 5. Kierowanie i koszty za pobyt w Domach Pomocy Społecznej - Prudnik

	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA		LICZBA ŚWIADCZEŃ		KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	95	96	952	948	2 808 300,00	3 328 072,64

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za lata 2022–2023 r.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy należy realizacja usług opiekuńczych. Zgodnie z zapisem art. 50 ustawy o pomocy społecznej usługi te przysługują:

- osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona,
- osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek Pomocy społecznej w Prudniku przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres przez jaki będą świadczone i miejsce świadczenia.

Usługi opiekuńcze świadczone są codziennie od poniedziałku do piątku z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy w domu osoby w zakresie:

- ✓ pomocy w zaspokajania codziennych potrzeb życiowych,
- ✓ opieki higienicznej,
- ✓ zalecanej przez lekarza pielęgnacji oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Osoby, u których są świadczone usługi opiekuńcze, ponoszą za nie częściową odpłatność. Wysokość tej odpłatności jest uzależniona od wielkości dochodów podopiecznych. Nasi podopieczni w większości posiadają niskie świadczenia i koszty ponoszone przez nich, a związane ze świadczeniem usług opiekuńczych przez OPS są niewielkie. Pełna odpłatność za 1 godzinę usługi w 2023 r. wynosiła ok. 40 zł. Osoby którym świadczone są usługi pokrywały od 1,5 – 100% tej kwoty w zależności od posiadanego dochodu zgodnie z obowiązującą uchwałą.

Tabela 6. Realizacja usług opiekuńczych (w tym Program „Opieka 75+”)

Usługi opiekuńcze	2023
Ogółem osoby objęte usługami – z tego	101
Osoby samotne	82
Osoby w rodzinach	19
Liczba świadczonych godzin usług	27 757
Koszt świadczenia usług w zł	1 426 670,27
Dochód z tytułu pobierania odpłatności od osób, którym świadczona jest usługa opiekuńcza/ w zł.	131 387,45

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Usługi opiekuńcze (w tym Program „Opieka 75+”) wykonywane było przez 22,5 etatów (osoby zatrudnione na umowę o pracę), a na umowę zlecenie zostało zatrudnionych 5 osób. Dodatkowo na potrzeby opieki wytechnieniowej 2 osoby zatrudnione zostały na umowę zlecenie oraz 4 w ramach robót publicznych. Na potrzeby projektu 30 osób zostało zatrudnionych na umowę zlecenie na stanowisku Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Istotnym jest fakt, iż po przeanalizowaniu wydatków na usługi opiekuńcze i liczbę osób objętych usługami wynika że **roczny koszt objęcia usługą opiekuńczą jednej osoby to kwota 14 125,45 zł.** Natomiast koszt pobytu jednej osoby w Domu Pomocy Społecznej to dla gminy roczny wydatek średnio ok. **63 103,94 zł.** który znacznie wzrośnie w bieżącym roku z uwagi na spory wzrost za miejsca w DPS. Warto zatem zabezpieczyć usługi w miejscu pobytu.

Przy usługach opiekuńczych nie sposób nie wspomnieć o tym jakie inne usługi dla osób starszych realizujemy. Oprócz 101 osób, które miały przyznane usługi opiekuńcze, w ramach innych programów z zewnętrznych środków opieką i usługami obejmowaliśmy :

- 84 osoby opieką Asystentów osobistych osób niepełnosprawnych,
- 4 osoby opieką wytechnieniową,
- 86 osób opieką na odległość, czyli opaski bezpieczeństwa (Korpus Wsparcia Seniorów moduł II).

Łącznie wsparcie senioralne dedykujemy ok. 314 osobom starszym w ramach pomocy w miejscu zamieszkania, a dodatkowo 35 osób w ośrodkach wsparcia, czyli w Klubach Seniora.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Stanowią istotną formę wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są odpłatnie przez wykwalifikowany i doświadczony personel, który zapewnia podopiecznym pełną pomoc w życiu codziennym.

Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy lub w gabinetach terapeutycznych przystosowanych do potrzeb podopiecznego. W pierwszej kolejności pomoc usługową przyznaje się osobom samotnym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są odpłatne. Wysokość odpłatności regulowana jest zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów.

Stawka za 1 godzinę usługi dla dzieci i młodzieży w gminie Prudnik w roku 2023 wynosiła **95,00 zł**. Stawka za 1 godzinę usług dla osób dorosłych w roku 2023 wynosiła **40,00 zł**. Usługobiorcy pokrywają od 1,5 – 100% tej kwoty w zależności od dochodu rodziny.

Tabela 7. Zestawienie realizacji usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze z zaburzeniami psychicznymi		2020	2021	2022	2023
Ogółem osoby objęte usługami	dorośli	28	17	12	0
	dzieci	34	42	51	50
Koszt świadczenia usług w zł.(wydatek z budżetu państwa)	dorośli	292 495,00	198 170,00	115 498,00	0
	dzieci	212 945,00	420 384,00	670 186,00	791 445,00
Dochód z tytułu pobierania odpłatności od osób którym świadczona jest usługa /zł.	dorośli	30 780,60	24 527,12	15 176,56	0
	dzieci	20 162,18	29 465,31	48 627,23	46 971,81

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za lata 2020–2023 r.

Praca Socjalna

- Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej, na który kładzie się duży nacisk, a wynikający z art. 45 ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej. Oferta pracy socjalnej skierowana jest zarówno do beneficjentów Ośrodka jak również do tych mieszkańców gminy, którzy na co dzień nie korzystają z pomocy finansowej ośrodka, jednak doświadczają rozmaitych problemów życiowych.
- Świadczenie to jest zaplanowanym procesem metodycznym polegającym na dokonaniu rozeznania sytuacji osoby/rodziny i realizacji działań oraz ich oceny.
- Praca socjalna jest to forma pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów.
- Pracownik socjalny często pełni funkcję „pogotowia ratunkowego” będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem. Pracownicy socjalni często musieli być mediatorami w sporach rodzinnych.

- Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 14 pracowników socjalnych.
- Pracownicy socjalni udzielali wsparcia w formie porad, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy w utrzymywaniu kontaktu z otoczeniem. Przekazywali także informacje dotyczące instytucji lub organizacji, do których można się zwrócić w celu uzyskania oczekiwanej formy pomocy. Motywowali do korzystania z działań innych instytucji. Działania te miały na celu stymulowanie aktywności własnej podopiecznych, inspirowanie do zmian.
- Realizując pracę socjalną pracownicy współpracowali z:
 - Innymi jednostkami pomocy społecznej,
 - Urzędem Miejskim i innymi jednostkami gminy,
 - Policją,
 - Sądem,
 - Prokuraturą,
 - koordynatorem GKRPA,
 - prawnikiem,
 - służbą zdrowia,
 - szkołami,
 - ZUS-em i KRUS-em.

Na podstawie art. 105 ustawy o pomocy społecznej jednostki sektora finansów publicznych w tym Sądy publiczne, Policja, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i organy administracji publicznej, a także kuratorzy sądowi, pracodawcy, podmioty wykonujące działalność leczniczą, przedszkola, szkoły, placówki, poradnie i ośrodki na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub pracownika socjalnego obowiązani są **niezwłocznie udostępnić informacje**, które mają znaczenie dla spraw dot. pomocy społecznej.

Podstawowymi metodami stosowanymi w pracy są: rozmowa, wywiad, obserwacja, diagnoza, kontakty socjalne, analiza dokumentów osobistych i urzędowych. Praca socjalna bezpośrednio związana jest z potrzebującym człowiekiem, opiera się na zasadzie akceptacji klienta, indywidualizacji i podmiotowym podejściu. Praca socjalna umożliwia potrzebującym przezwyciężenie trudności poprzez działania wspierające, zabezpieczające lub korygujące. Niezależnie od tego jaki przybiera charakter, ukierunkowana jest na pomoc jednostkom, grupom lub rodzinom.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych obejmuje następujące działania:

- praca socjalna na rzecz zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych,
- praca socjalna na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych,
- praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia,
- praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia,
- praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym,
- praca socjalna na rzecz wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych,
- praca socjalna na rzecz zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży,
- praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób chorych psychicznie,
- praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- praca socjalna na rzecz poprawy funkcji rodzin.

Inne działania:

- sprawienie pogrzebu (często również uczestnictwo w pogrzebie w przypadku osób samotnych),
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
- działania interwencyjne w środowisku (np. w przypadku przemocy w rodzinie czy zaniedbań w rodzinie).

Tabela 8. Działania interwencyjne prowadzone w Gminie Prudnik w 2023 r.

Działania interwencyjne:	2023 r.
Interwencji	38
wnioski do Sądu o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym lub Domu Pomocy Społecznej bez zgody osoby w ZOL	4
wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	7
wnioski na Komisję Alkoholową	12

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Od 1 stycznia 2012 obowiązuje ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), która porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Nowy system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzinach zastępczych.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Są to wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinnym domu dziecka lub w rodzinie zastępczej lub średnio miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka albo środki finansowe na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tych placówek.

Tabela 9. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i koszt z tym związany.

ROK	LICZBA DZIECI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH, PLACÓWKACH I RODZINNYCH DOMACH DZIECKA	WYDATKI W ZŁ.
2023	99	803 747,83 zł

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Pomoc ta realizowana jest poprzez działania asystenta rodzinnego, który wspiera rodziny w przewycięzaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Asystent ma ułatwić rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych.

Efekt pracy asystenta rodziny powinno stanowić wzmocnienie więzi w rodzinie, jej integracja wewnętrzna, zewnętrzna oraz odbudowanie jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Najbardziej istotnym celem w pracy asystenta z rodziną jest to, by nie dopuścić do oderwania dziecka od środowiska rodziny biologicznej oraz rozpadu więzi z rodzicami. Należy stwierdzić, iż pomoc asystenta rodziny jest niezbędnym elementem wsparcia rodziny i pracy socjalnej ośrodka. Znacząco poprawia sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin wielodzietnych nieradzących sobie z trudnościami dnia codziennego, rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą.

Tabela 10. Liczba rodzin i dzieci pozostających pod opieką asystentów.

Liczba asystentów	Rzeczywista liczba rodzin które pozostawały pod opieką asystentów	Liczba dzieci
3	45	141

Więcej danych zawiera sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin w Gminie Prudnik za rok 2023.

ŚWIADCZENIA RODZINNE – ZASIŁEK DLA OPIEKUNA – FUNDUSZ ALIMENTACYJNY – ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „500+” – JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

Świadczenia Rodzinne

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r., o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 390 ze zm.) w roku 2023 wypłacono świadczenia rodzinne na kwotę: **10 529 362 zł**. Świadczenia rodzinne pobierały w 2023 roku **1 264 rodziny**. Prowadzono **1 580 postępowań** administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do świadczeń, zmiany wysokości, zmiany okresu pobierania świadczenia oraz uchylenia prawa.

Tabela 11. Rodzaje świadczeń i środki finansowe na realizację świadczeń rodzinnych

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1	Zasiłki rodzinne	966 899	8 502
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu	604 583	5 349
2.1	urodzenia dziecka	32 147	34
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	28 263	74
2.3	samotnego wychowywania dziecka	135 881	723
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	142 393	1 330
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	48 987	784
2.6	podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	19 165	280
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	197 747	2 124
3	Zasiłki pielęgnacyjne	2 199 374	10 190
4	Świadczenia pielęgnacyjne	6 118 719	2 518
5	Specjalny zasiłek opiekuńczy	14 880	24

6	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	74 000	74
7	Świadczenie rodzicielskie	550 907	591
RAZEM		10 529 362	27 248

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

W 2023 roku Ośrodek prowadził postępowania administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w wyniku których odzyskał świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę **29 345 zł**, z czego **11 158 zł** uznano na zwroty wydatków rozdziału, a **18 187 zł** przekazano do budżetu państwa.

Ponadto za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne w przypadkach przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Tabela 12. Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne opłacone na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	1 033 165	1 552
2	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	1 877	11
RAZEM		1 035 042	1 563
3	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacana za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	371 404	1 680
4	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacana za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	1 228	22
RAZEM		372 632	1 702

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Zasiłek dla opiekuna

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297).

Tabela 13. Wydatki na realizację zasiłków dla opiekunów

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Zasiłek dla opiekuna	7 440	12

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Ponadto za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna w przypadkach przewidzianych ustawą zostały opłacone składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Tabela 14. Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne opłacone na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	1 877	11
2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	614	11

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Fundusz Alimentacyjny

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 1993 ze zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało w 2023 roku **174 osoby uprawnione z 131 rodzin**. Prowadzono 160 postępowań w sprawie ustalenia prawa, zmiany wysokości, uchylenia prawa.

Tabela 15. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	862 921	1 986

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

W 2023 roku Ośrodek prowadził postępowania administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w wyniku których odzyskał świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę 3 420 zł. z czego 670 zł uznano na zwrot wydatków rozdziału, a 2 750 zł przekazano do budżetu państwa.

Zadłużenie dłużników alimentacyjnych wobec budżetu państwa oraz budżetu gminy wg stanu na dzień 31.12.2023 r. stanowiło kwotę:

- z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego **14 232 556 zł**,
- z tytułu odsetek od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego **8 292 976 zł**,

W 2023 r. na spłatę funduszu alimentacyjnego wyegzekwowano kwotę: **509 774 zł**, z odzyskanej kwoty **127 331 zł** przekazano na dochody budżetu państwa, **84 888 zł przekazano na dochody własne gminy**, **297 555 zł** na spłatę odsetek.

Wygaszono zobowiązania z tytułu FA i ZA na kwotę: **451 603 zł** z uwagi na zgon dłużników.

Zadłużenie dłużników alimentacyjnych wobec budżetu państwa oraz budżetu gminy wg stanu na dzień **31.12.2023 r.**, z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych wynosiło **1 261 172 zł**.

W roku 2023 na rzecz spłaty zadłużenia dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych odnotowano kwotę **52 109 zł**, **na dochód gminy 26 055 zł** oraz na dochód budżetu państwa **26 054 zł**.

Świadczenia wychowawcze 500+

Rządowy program „Rodzina 500+” realizowany jest przez tut. Ośrodek od 01.06.2022 r. tylko w przypadku świadczeń ustalonych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 r., w ramach programu zostały zrealizowane świadczenia dla **10 dzieci z 6 rodzin** zamieszkałych na terenie Gminy Prudnik.

Tabela 16. Realizacja świadczeń wychowawczych 500+

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Świadczenie wychowawcze 500+	46 000	92

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

W ramach postępowań o nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze w 2023 r., odzyskano kwotę **9 725 zł**, kwota w całości zwrócona do budżetu państwa, gdyż dotyczyła nienależnie pobranych świadczeń z lat ubiegłych.

Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U z 2020 r. poz. 1329) tut. OPS na podstawie upoważnienia udzielonego przez Burmistrza Prudnika realizuje jednorazowe świadczenia w kwocie 4 000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W roku 2023 r. zrealizowane zostały **4 świadczenia na kwotę: 14 970 zł**.

DODATKI MIESZKANIOWE – STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE – CZYSTE POWIETRZE - DODATKI ELEKTRYCZNE – DODATKI DLA ODBIORCÓW PALIW GAZOWYCH – DODATKI WĘGLOWE – DODATKI DO INNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

Dodatki mieszkaniowe

Zadanie realizowano na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335.). W 2023 roku pomocą objęto 473 rodzin.

Tabela 17. Wydatki na realizację dodatków mieszkaniowych

L.p.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Dodatki mieszkaniowe	1 108 872	4 394
1.1	tworzących mieszkaniowy zasób gminy	662 650	2 744
1.2	spółdzielczych	266 623	918
1.3	wspólnot mieszkaniowych	25 520	94
1.4	Prywatnych	23 187	84
1.5	TBS	129 020	511
1.6	innych	1 872	10

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Stypendia i zasiłki szkolne

Realizacja pomocy materialnej dla uczniów w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych na podstawie Ustawy z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. z 2022r., poz. 2230). Wydane decyzje administracyjne dotyczyły świadczeń przyznanych na rok szkolny 2022/2023, tj. od września 2022 r. do czerwca 2023 r. oraz rok szkolny 2023/2024, tj. od września 2023 r. do czerwca 2024 r.

Stypendium szkolne w okresie od 01-06/2023 przyznano 100 uczniom, w okresie od 09-12/2023 stypendium szkolne przyznano 61 uczniom, którzy spełnili ustawowe kryteria, ponadto w 2023 r., przyznano 4 zasiłki szkolne z powodu zdarzenia losowego na kwotę **2 480 zł**. Wysokość zrealizowanych świadczeń wyniosła ogółem 90 568 zł, z czego 18 610 zł stanowiły środki własne gminy (20%).

Czyste powietrze/Ciepłe mieszkanie

Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy w realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze/Ciepłe Mieszkanie na terenie Gminy Prudnik w zakresie prowadzenia postępowań i wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o podwyższony poziom dofinansowania w WFOŚiGW. W okresie od I-XII/2023 prowadzono postępowania w 67 sprawach i wydano **67** zaświadczeń.

Dodatek elektryczny

Zadanie realizowano na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. – o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. W 2023 r. pomocą objęto 234 rodziny.

Tabela 18. Realizacja dodatku elektrycznego

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Dodatek elektryczny	276 500	234

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Dodatki dla odbiorców paliw gazowych (refundacja podatku VAT)

Począwszy od stycznia 2023r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku realizuje na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. (obecnie również) w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu tzw. dodatek gazowy. W 2023 r. pomocą objęto **57** gospodarstw domowych. Prowadzono w 2023 r. **187** postępowań w przedmiotowej sprawie.

Tabela 19. Wydatki na realizację refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych dodatków osłonowych

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki	Liczba świadczeń
1	Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych dodatków osłonowych tzw. dodatek gazowy	20 233	106

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Dodatki węglowe

Od 17 sierpnia 2022r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku realizował zadania opisane w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Program w 2023 r. realizowano w zakresie rozstrzygnięć w drodze postępowań odwoławczych wypłacono **52** świadczenia dla **52** gospodarstw domowych na łączną kwotę **156 000 zł.**

Dodatki do innych źródeł ciepła

W związku z wejściem w życie w dniu 20 września 2022 r. ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku realizował w 2023 r. wsparcie w formie dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła w zakresie rozstrzygnięć w drodze postępowań odwoławczych. Wsparciem objęto **4** gospodarstwa domowe na łączną kwotę: **12 000 zł.**

Działania na rzecz obywateli Ukrainy Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku, od marca 2022 roku, realizuje zadania na rzecz obywateli Ukrainy. Stosownie do art. 26 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W 2023 r. obywatelom Ukrainy w ramach świadczeń rodzinnych przyznano i wypłacono **488** świadczeń na łączną kwotę: **74 364 zł.** Pomocą objęto **25** rodzin.

Przyznanie i wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300zł

Zgodnie z regulacją art. 31 specustawy, Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

W 2023 r. rozpatrzono **15 wniosków** o wypłatę przedmiotowego świadczenia dla **27 obywateli** Ukrainy na łączną kwotę **8 100 zł.**

Przyznanie i wypłata świadczeń pomocy społecznej

Zgodnie z regulacją art. 29 i 30 specustawy obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą zostać przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Do dnia 31 grudnia 2023 r.:

- 1 obywatelowi Ukrainy przyznano zasiłek stały,
- 3 osobom/rodzinom będącym obywatelami Ukrainy przyznano zasiłki okresowe,
- 19 osobom będącym obywatelami Ukrainy przyznano zasiłki celowe przeznaczone na zakup żywności lub posiłku,

Łączny koszt świadczeń w zakresie pomocy społecznej udzielonych obywatelom Ukrainy w roku 2023 r. wyniósł **102 472,79 zł to udział Funduszu Pomocy.**

Sprawowanie nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego obywatela Ukrainy.

Zgodnie z regulacją art. 25 ust. 3 specustawy nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Do dnia 31 grudnia 2023 r. do Ośrodka wpłynęło **59 postanowień Sądu Rejonowego w Prudniku o ustanowieniu 21 opiekunów tymczasowych dla 59 małoletnich obywateli Ukrainy**, którzy przebywali na terytorium RP bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za nie. Pracownicy Ośrodka odpowiedzialni za realizację w/w zadań zobowiązani są udzielać wsparcia opiekunom tymczasowym, w tym w szczególności w zakresie poradnictwa dotyczącego polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, sposobu funkcjonowania sądownictwa oraz organów administracji publicznej w kraju, a także zasad funkcjonowania innych instytucji (organizacji rządowych/pozarządowych) niosących pomoc obywatelom Ukrainy.

W ramach przedmiotowego zadania prowadzone były wizyty monitorujące środowiska, a w razie stwierdzenia zmian w środowisku jak np. opuszczenia terenu miasta, Ośrodek informował o tym Sąd Rejonowy w Prudniku.

Wsparcie psychologiczne dla obywateli Ukrainy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku w 2023 r. zorganizował również wsparcie psychologiczne dla obywateli Ukrainy. Objęto nim 55 osoby, które uczestniczyły w wizytach z psychologiem. Koszt psychologa finansowany był z budżetu państwa.

Aby wspomóc pracowników i ułatwić możliwość porozumienia się z obywatelami Ukrainy w 2023 r. wykonanie powyższych zadań wymagało zaangażowania większości pracowników zatrudnionych w Ośrodku, w tym zwłaszcza w zakresie pokonania bariery językowej, a także bezzwłocznego wejścia w realizację nowych zadań o stosunkowo szerokim i odmiennym zakresie. W tym celu Ośrodek korzystał z tłumaczonych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej formularzy, z własnych formularzy i wzorów niezbędnych oświadczeń.

Działania pozostałe na rzecz mieszkańców i rodzin

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Prudnik został powołany Zarządzeniem Burmistrza Prudnika Nr 325/2023 z dnia 18 października 2023 roku.

W skład Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Prudnik obecnie wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku, Komendy Powiatowej Policji w Prudniku, Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Prudniku, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Prudniku, Prudnickiego Centrum Medycznego S.A., Sądu Rejonowego w Prudniku, NZOZ OPTIMA Medycyna S.A. w Prudniku, Stowarzyszenia Aktywnej Pomocy Rodzinie Alternatywa SAPRA, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Prudniku oraz Zespołu Szkół w Prudniku.

Czynności organizacyjno-techniczne zgodnie z ustawą wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej. **Sprawozdanie z działalności zostało złożone odrębnie przez właściwy Zespół Interdyscyplinarny.**

Punkt Konsultacyjny

Psychoterapeuta:

- Ilość osób zarejestrowanych: 48 (12 kobiet, 36 mężczyzn),
- Ilość udzielonych konsultacji: 227 (52 kobiet, 175 mężczyzn).

Z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego korzystały osoby uzależnione, wielokrotnie leczone w programach nakierowanych na całkowitą abstynencję oraz mające trudności z utrzymaniem abstynencji.

Psycholog:

Ilość udzielonych konsultacji: 178, w tym:

- dzieci: 23,
- dziecko z rodziny, w której występuje Niebieska Karta: 6,
- dorośli: 40 kobiet, 11 mężczyzn,
- dorośli- ofiara przemocy: 11 kobiet, 1 mężczyzna,
- sprawca przemocy: 4 kobiet, 3 mężczyzn,
- dorośli posiadający orzeczenie o niepełnosprawności: 6 kobiet, 4 mężczyzn.

W ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego udzielano porad wychowawczych i edukacyjnych rodzicom mającym problemy ze swoimi dziećmi, jak również osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, trudną sytuacją rodzinną (utrata pracy, kryzys w małżeństwie, śmierć bliskiej osoby, uzależnienia, itp.). Udzielano również wsparcia psychologicznego osobom cierpiącym na choroby psychiczne tj. depresja, nerwica lękowa, schizofrenia, zaburzenia osobowości i inne.

Radca prawny:

W ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego udzielano pomocy prawnej 172 osobom (109 kobiet i 43 mężczyzn, w tym: w zakresie spraw rodzinnych i cywilnych- 102, spraw karnych- 10 oraz innych- 60).

Osoby korzystające z pomocy prawnej są często i jednocześnie objęte pracą terapeutyczną i psychologiczną zwłaszcza w sferze życia rodzinnego. Niewiele osób, jako główny problem zgłaszało przemoc w rodzinie lub alkoholizm, głównie były to porady z zakresu spraw rodzinnych.

Placówki Wsparcia Dziennego - 2 placówki

Placówka ma za zadanie zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom w czasie wolnym od zajęć szkolnych, profilaktykę wychowawczą, pomoc w nauce i pokonywaniu trudności szkolnych, organizowanie zajęć rozwijających twórcze zainteresowania i uzdolnień dzieci, kształtowanie prawidłowych kontaktów dziecka z jego rodziną i otaczającym środowiskiem. Pracę wychowawczą ma na celu kształtowanie postaw społecznie pożądanych u dzieci, niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, kształtowanie u dzieci nawyków i zachowań prozdrowotnych oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w czasie prowadzonej z dzieckiem pracy.

W formie podwórkowej „Podwórkowcy”

Powstała w ramach projektu „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – III edycja”, placówka wsparcia dziennego realizowana w formie pracy podwórkowej prowadzonej przez wychowawcę podwórkowego pn. „Podwórkowcy”, prowadzi działania animacyjne i socjoterapeutyczne uwzględniające rozwijanie kompetencji kluczowych. Placówka działała w okresie od stycznia do września 2023 r. od poniedziałku do piątku, w godzinach 15:00 – 19:00 natomiast w okresie od października do grudnia czynna była we wtorki i środy w godzinach 16:00 – 19:00, a w czwartki w godzinach 16:00 – 20:00. Świetlica liczyła 15 uczestników, a w całym 2023 r. wsparciem objętych zostało 20 osób.

Tematyka zajęć opierała się głównie na kształtowaniu u dzieci prawidłowych nawyków grzecznościowych, sposobach rozwiązywania konfliktów, a także empatii. W wiosenne i letnie dni zajęcia w świetlicy prowadzone były głównie na świeżym powietrzu przy wykorzystaniu prudnickich placów zabaw, boisk czy parku miejskiego. W razie niepogody działania projektowe prowadzone były w specjalnie przystosowanym do tego pomieszczeniu w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci w czasie zajęć zaopatrzone były w artykuły spożywcze służące dożywianiu podczas zajęć, a raz w miesiącu uczestnicy zajęć korzystali z gorącego poczęstunku.

W roku 2023 dla uczestników zajęć zorganizowane zostały dwie wycieczki edukacyjno-rekreacyjne do Krasiejowa i Złotego Stoku. Dzieci wzięły udział w warsztatach tkackich, piernikarskich czy zajęciach malowania płóciennych toreb organizowanych przez Centrum Tradycji Tkackich. Organizowane były także wyjścia do Prudnickiego Ośrodka Kultury, Biblioteki Miejskiej i Kina Diana. Codzienne zajęcia pozwalały wychowankom na prezentowanie swoich hobby i zachęcały do ich zgłębiania, a także pobudzały ich wyobraźnię i kreatywność. Szczególnym wydarzeniem był również Festyn Funduszy Europejskich, który został zorganizowany wspólnie z zaprzyjaźnioną świetlicą „Dąbrówka” i wolontariuszami Kluby Ośmiu, podczas którego na dzieci czekały liczne atrakcje. Wolny czas dzieci spędzały na wykonywaniu prac plastycznych, technicznych, grach edukacyjnych i towarzyskich, zabawach ruchowych i aktywności własnej pod okiem zatrudnionego wychowawcy.

Świetlica „Dąbrówka”

Świetlica „Dąbrówka” jest placówką, która niesie wsparcie w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Świetlica w okresie od stycznia do września 2023 r. liczyła 15 uczestników, natomiast od października do grudnia 2023 r. 11 uczestników, a w całym 2023 r. wsparciem objętych zostało 23 osoby. Świetlica od stycznia 2023 r. końca roku szkolnego była czynna w godzinach 14:30 – 18:30, w okresie wakacyjnym w godzinach 10:00 – 14:00, natomiast w miesiącach od września do grudnia 2023 r. w godzinach 13:30 – 17:30. Dzieci uczestniczyły w zajęciach w poniedziałki, czwartki i piątki.

Podczas pobytu w placówce dzieci wykonywały różnego rodzaju prace plastyczne i techniczne, brały udział w konkursach, zabawach integracyjnych, sportowych, grach towarzyskich i planszowych. Uczestnicy placówki brali udział w dyskusjach na temat zdrowego stylu życia, jak zachować zdrowie zimą czy znaczenia więzi koleżeńskich, prowadzone były także warsztaty z kształtowania u wychowanków postaw pozytywnego nastawienia wobec rówieśników, asertywności i umiejętności odmawiania, jak również umiejętność radzenia sobie z emocjami, czy radzenia sobie ze stresem. Omówiono najważniejsze święta i zasady dobrego zachowania podczas uroczystości. W słoneczne dni dzieci aktywnie spędzały czas w pobliskim parku lub boisku oraz na prudnickim basenie, częstym elementem zajęć były zabawy integracyjne. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z okazji

obchodów dni nietypowych m.in. „Dzień Pizzy”, „Dzień Piłkarza” czy „Dzień Gier Planszowych” i wielu innych. Uczestnicy placówki uczestniczyli w warsztatach przygotowanych przez Muzeum Ziemi Prudnickiej, zorganizowane były także wyjścia do kina. Zorganizowane zostały również spotkania integracyjne z zaprzyjaźnionymi uczestnikami świetlicy „Podwórkowcy”.

Do Świetlicy Opiekuńczej „Dąbrówka” zakupione zostały materiały do prowadzenia zajęć, materiały biurowe i środki niezbędne do utrzymania higieny i czystości podczas prowadzonych zajęć. Placówkę zaopatrzone również w nowe gry towarzyskie. A ze środków przeznaczonych na poczęstunek organizowane były wyjścia na lody, pizzę oraz zakupiono artykuły spożywcze, które konsumowane były podczas zajęć.

Kluby Seniora – 2 kluby

Klub Senior +

Klub senior + funkcjonuje od 17 grudnia 2018 roku zgodnie z Uchwałą Nr XV/245/2019 Rady Miejskiej w Prudniku oraz Regulaminem Klubu Senior + w Prudniku wprowadzonym Zarządzeniem Nr 14/2019 Dyrektora OPS. Działalność swoją prowadzi na podstawie Rządowego Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 157 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 (M.P. z 2016 r. poz. 1254). Aktualnie Klub Senior+ funkcjonuje w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025.

Klub Senior+ obejmuje swoją działalnością 20 seniorów w wieku 60 lat i więcej nieczynnych zawodowo. Zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00. Głównym celem Klubu Senior+ w Prudniku jest aktywizacja społeczna, integracja, włączanie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego przez seniorów. Prowadzone zajęcia w Klubie mają na celu: poprawę stanu psychofizycznego uczestników, zapewnienie wsparcia i stworzenie odpowiednich warunków do różnych form aktywności i integracji seniorów, zapewnienie wsparcia i stworzenie warunków do samopomocy i aktywności seniorów, jako liderów społeczności lokalnej, rozwój systemu pomocy środowiskowej dla seniorów. W klubie Senior + w roku 2023 były organizowane imprezy integracyjne, biesiady oraz spotkania imieninowo – urodzinowe, wycieczki, wyjścia oraz spotkania tematyczne.

Od miesiąca stycznia 2023 do miesiąca grudnia 2023 seniorzy mogli korzystać z form aktywności proponowanych przez Klub. Liczba seniorów objętych poszczególnymi rodzajami usług w Klubie Senior+:

✓ **edukacyjnymi:** 36 spotkań (średnio 18 uczestników) np. spotkania z Dietetykiem Klinicznym Jolantą Szablowską, udział w Narodowym Czytaniu, spotkanie informacyjne z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, spotkanie z policjantami z Komendy Powiatowej w Prudniku, cykl spotkań w mediatece „Senior aktywny cyfrowo”, udział w debacie – Akademia Bezpiecznego Seniora,

✓ **kulturalno-oświatowymi:** 28 spotkań (średnio 18 uczestników) np. cykl spotkań z pracownikiem biblioteki Panem Łukaszem Kłuzą, wyjście do kina, wyjście na wystawy do Prudnickiego Ośrodka Kultury oraz galerii NoBa, udział w Dniach Tradycji Romskiej,

✓ **sportowo-rekreacyjnymi:** 10 spotkań (średnio 18 osób) np. wyjścia na spacerzy rekreacyjne, spotkania przy grillu,

✓ **aktywności ruchowej lub kinezyterapii:** 37 spotkań (średnio 17 seniorów) np. ćwiczenia seniorów,

✓ **aktywizującymi społecznie:** 8 spotkań (średnio 18 uczestników) np. wyjście do Prudnickiego Ośrodka Kultury, integracja międzypokoleniowa, wyjście na Wystawę Twórców Ludowych, Forum Rad Seniorów, dekorowanie mostów, dzień poezji itp.

✓ **terapii zajęciowej:** 118 warsztatów (CYKLE) (średnio 18 osób), warsztaty tematyczne zgodne z harmonogramem wydarzeń kalendarzowych np. hafciarskie, szydełkowanie, makramy, drzewka szczęścia, malowanie witraży, bożonarodzeniowe, stroiki na cmentarz, haft prosty, diamond painting, świeczniki z masy plastycznej, tulipany itp.

✓ **innymi**

- kulinarne warsztaty w liczbie 58, średnia liczba uczestników 18 – przygotowywanie potraw kulinarnych,
- imprezy integracyjne w liczbie 24, średnia liczba uczestników 18 osób – wspólne świętowanie urodzin, imienin, andrzejek, mikołajek itp.
- zajęcia w grupach w liczbie 174, średnia liczba uczestników 18 osób – np. gry stolikowe, prasa, krzyżówki itp.

Klub Seniora „Ławeczka”

Utworzony w Gminie Prudnik w 2021 r. w ramach projektu pt. "Ławeczka i asystencja" - rozwój usług opiekuńczych i asystenckich nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ogólna wartość projektu wynosiła 390 744,23 zł.

W ramach działań projektowych Klub funkcjonował do czerwca 2022 r. dla 15 osób starszych i z niepełnosprawnością - w stopniu znacznym i umiarkowanym. Do końca roku 2023 i nadal prowadzony w niezmienionej formie ze środków własnych gminy.

Klub realizuje działania edukacyjne, kulturalno-oświatowe i aktywizujące. Wszystkie działania są tematycznie podobne, jak działania w Klubie Senior+ i mają na celu wsparcie i aktywizację osób starszych, w szczególności niepełnosprawnych.

Dodatkowe działania realizowane przez OPS Prudnik z pozyskanych środków zewnętrznych w roku 2023

Tabela 20. Dodatkowe działania realizowane przez OPS Prudnik z pozyskanych środków zewnętrznych w roku 2023

Lp.	Nazwa projektu / programu	Cała wartość projektu / programu	Wkład własny - środki Gminy
1	„Blżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – III edycja”	93 000,48	X
RAZEM PROJEKTY:		93 000,48 zł.	X
	Program 75+	477 702,69	191 081,08
	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	1 295 598,73	X
	Opieka wytchnieniowa	38 400,00	X
	Klub Senior+	164 289,20	126 080,22
	Korpus Wsparcia Seniorów	31 184,37	8 832,00
	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)	42 287,09	X
	Nie Marnuj Żywności	58 662,76	2 500,00
ŁĄCZNIE projekty i programy:		2 201 125,32 zł.	328 493,30 zł.

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku w 2023 r.

Tabela 21. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku w 2023 r.

Wydatkowanie środków finansowych	Łącznie	Ze środków Gminy	Dotacja z Budżetu Państwa
I. Środki finansowe na zadania własne	13 542 531,74	9 859 868,87	3 589 662,39
1. Zasilki celowe, w tym na:	115 973,57	115 973,57	X
– schroniska dla osób bezdomnych	13 116,47	13 116,47	X
- opłacenie pogrzebów	18 845,45	18 845,45	X
2. Obiady dla dzieci i młodzieży oraz posiłki dla dorosłych oraz pomoc na zakupie żywności	617 525,60	387,00	617 138,60
3. Zasilki okresowe	1 079 940,62	X	1 079 940,62
4. Zasilki stałe	787 849,95	X	787 849,95
5. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasilki stałe z pomocy społecznej	69 591,45	X	69 591,45
6. Wysokość środków finansowych na pokrycie opłat z tytułu pieczy zastępczej i instytucjonalnej	803 747,83	803 747,83	X
7. Wspieranie rodziny –asystent rodziny	197 691,79	172 561,09	25 130,70
8. Wysokość środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej	3 572 010,31	3 572 010,31	X
9. Środki finansowe na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	62 295,04	62 295,04	X
/Punkt konsultacyjny oraz Zespół interdyscyplinarny/			
10. Wysokość środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania Ośrodka w tym:	2 658 855,69	2 067 986,38	590 869,31
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi: - bez wynagrodzeń opiekunek	2 355 135,92	1 764 266,61	590 869,31

11. Wysokość środków finansowych na usługi opiekuńcze – w tym wynagrodzenia opiekunek wraz z pochodnymi oraz umowy zlecenia /w tym 75+/ 	1 713 291,88	1 426 670,27	286 621,61
12. Pracownicy OPS wykonujący pracę w stołówce DPS plus koszt posiłków dla osób samodzielnie opłacających posiłki	197 281,10	197 281,10	X
13. Świetlica Dąbrówka – placówka wsparcia dziennego	32 528,21	32 528,21	X
14. Senior+	164 289,20	126 080,22	38 208,98
15. Dodatki mieszkaniowe	1 108 871,50	1 108 871,50	X
16. Stypendia i zasilki szkolne	90 568,50	18 609,70	71 958,80
17. Trwałość projektu Ławeczka i asystencja- rozwój usług opiekuńczych i asystenckich nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	130 292,88	130 292,88	X
18. Koszty pośrednie projektu Bliżej Rodziny i Dziecka	4 428,59	X	X
19. Trwałość projektu „Bliżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – III edycja”	8 507,27	8 507,27	X
20. Program czyste powietrze	701,10	701,10	X
21. Nie Marnuj Żywności /opłata członkowska/	2 500,00	2 500,00	X
22. Projekt Bliżej Rodziny i Dziecka	88 571,89	X	X
23. Korpus Wsparcia Seniorów	31 184,37	8 832,00	22 352,37
- w tym Moduł I	X	X	X
- w tym Moduł II	31 184,37	8 832,00	22 352,37
24. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4 033,40	40 33,40	X

II. Środki finansowe na zadania zlecone	14 133 247,36	102 980,51	14 030 266,85
1. Koszty wydania decyzji w sprawie świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe ustawy o pomocy społecznej	3 175,38	X	3 175,38
2. Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, świadczenie wychowawcze, Jednorazowe świadczenie „ Za Życiem”	12 959 958,57	102 980,51	12 856 978,06
3. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	791 445,00	X	791 445,00
4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	373 245,75	X	373 245,75
5. Wynagrodzenie opiekuna prawnego	5 422,66	X	5 422,66
III. Środki finansowe Z Funduszu Pomocy /Ukraina/	108 132,02	X	108 132,02
1. Jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł	8 262,00	X	8 262,00
2. Posiłek	7 831,00	X	7 831,00
3. Zasiłek okresowy	3 776,00	X	3 776,00
4. Bezpłatna pomoc psychologiczna	14 400,00	X	14 400,00
5. Świadczenia rodzinne	68 203,79	X	68 203,79
6. Zasiłek stały	5 659,23	X	5 659,23

IV. Środki finansowe Z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	474 028,51	X	474 028,51
1. Dodatek węglowy	159 159,20	X	159 159,20
2. Inne źródła ciepła	12 240,00	X	12 240,00
3. Dodatek elektryczny	282 030,00	X	282 030,00
4. Dodatki dla odbiorców paliw gazowych (refundacja podatku VAT)	20 599,31	X	20 599,31
Razem I+II+III+IV	28 257 939,63	9 962 849,38	18 202 089,77

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

W budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w części „Środki finansowe na zadania własne” w wierszach 18 i 22 wykazano łącznie kwotę 93 000,48 zł, która pokrywana jest ze środków europejskich oraz BP, w związku z tym nie wykazana została ani jako środki własne gminy ani jako dotacja z BP.

Zasoby kadrowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku

Jednostką zarządza oraz czuwa nad jej organizacją Dyrektor OPS w Prudniku, który działa jednoosobowo na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Burmistrza Prudnika. Stan zatrudnienia w OPS na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiał się następująco:

Tabela 22. Zasoby kadrowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku na dzień 31 grudnia 2023 r.

Stanowiska	Etat
ADMINISTRACJA :	
Dyrektor	1
Z-ca Dyrektora	1
Główny księgowy	1
Kierownik Działu Usług	1
Kierownik Klubu Senior +	1
Starszy Specjalista	1
Starszy Księgowy	1
Informatyk	1
Starszy Inspektor	1
Inspektor	2
Referent	2
Pomoc Administracyjna	2
POMOCNICZE (w tym PRACA W TERENIE) :	
Starszy Specjalista Pracy Socjalnej	1
Specjalista Pracy Socjalnej	3
Starszy Pracownik Socjalny	6
Pracownik socjalny	4
Asystent Rodziny	3

Wychowawca Podwórkowy	0,25* w ramach projektu
Opiekun*	23,50
Sprzątaczką	2
Pomoc Kuchenna* DPS	1
Opiekun DPS	1
Instruktor w Klubie	0,50
Opiekun w Klubie Senior+	0,25
Opiekun w Klubie Ławeczka	0,50* w ramach projektu
POMOC ADMINISTRACYJNA w ramach robót publicznych	1
Razem etatów	62,00**

*OPS w Prudniku w 1995 roku zawarł porozumienie z Domem Pomocy Społecznej w Prudniku na prowadzenie Domu Dziennego Pobytu z możliwością spożycia ciepłego obiadu. Osoby korzystające ponoszą odpłatność za posiłek, która w 2023 roku wynosiła w styczniu 7,00 zł, natomiast w miesiącach luty-grudzień 8,71 zł. W zamian za świadczone usługi OPS oddelegowuje do pracy w DPS dwie pracownice – jedną jako pomoc kuchenna, a drugą jako opiekun. Z posiłków korzystało średniomiesięcznie 28 mieszkańców naszej gminy.

** 62 etatów łącznie z robotami publicznymi, które są dodatkowym zatrudnieniem, a nie stałym.

Tabela 23. Staż pracy kadry OPS oraz wykształcenie

STAZ PRACY	Pracownicy socjalni	Pracownicy administracji	Opiekunki	Pracownicy fizyczni
do roku	-----	1	-----	-----
od 1-5 lat	-----	1	1	-----
od 5-10 lat	2	3	2	-----
od 10-20 lat	7	3	7	2
pow. 20 lat	5	7	17	1
WYKSZTAŁCENIE	Wyższe – 14	Wyższe – 12 Średnie – 3	Wyższe – 2 Średnie – 19 w tym: kwalifikacje zawodowe jako: - opiekunka środowiskowa – 7 - opiekunka dziecięca – 1 - opiekun medyczny – 7 - asystent osób niepełnosprawnych – 3 - opiekun osób starszych i niepełnosprawnych – 2 - pielęgniarka – 1 - opiekun w DPS – 1 Zawodowe – 3 Podstawowe – 3	Średnie – 2 Podstawowe – 1

Źródło: opracowanie własne OPS w Prudniku na podstawie danych za 2023 r.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE

Art. 110 ust.9 brzmi „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”, co upoważnia do zgłoszenia poniższych wniosków:

WNIOSKI

Na przestrzeni ostatnich lat pogłębia się problem opieki nad osobami starszymi. Udział środków Gminy w opłacie za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej wzrósł znacząco. Biorąc pod uwagę tendencję starzejącego się społeczeństwa i problem utrzymującego się ubóstwa należy uznać, że występuje potrzeba kompleksowego podejścia do tego problemu, który dotyczy zarówno finansowania domów pomocy społecznej, ale także rozwoju usług opiekuńczych, oferty edukacyjnej dla dorosłych, propozycji spędzania wolnego czasu i integracji społecznej poprzez Kluby Seniora czy Dienne Domy Pobytu. Z naszych wyliczeń wynika że korzystniejsze dla gminy jest zapewnienie usług opiekuńczych dla mieszkańców niż utrzymywanie mieszkańca w DPS co już wcześniej wskazywaliśmy w sprawozdaniu.

Liczba mieszkańców w wieku **poprodukcyjnym**:

6 080 osób w 2020 roku (4 201 kobiet i 1 879 mężczyzn)

6 153 osób w 2021 roku (4 300 kobiet i 1 923 mężczyzn)

6 157 osób w 2022 roku (4 195 kobiet i 1 962 mężczyzn)

6 177osób w 2023 roku (4 170 kobiet i 2 007 mężczyzn)

Źródło: opracowanie OPS Prudnik na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku

Nadal dominujący problem w dużej części rodzin to trudności opiekuńczo-wychowawcze. Rodzi się coraz większa potrzeba profilaktyki w rodzinach pod kątem dzieci a także wsparcia rodzicielstwa. Zbudowanie odpowiedniej oferty dla tej grupy wiekowej to mniej dziedzicznego ubóstwa oraz postaw roszczeniowych, a więcej zaradności życiowej i aktywności społecznej.

Rośnie też skala problemów psychologicznych wśród młodszych i starszych mieszkańców gminy, sytuacja pandemii dodatkowo je spotęgowała. Osamotnienie, wykluczenie, brak kontaktu z rodziną powodują stany depresyjne zarówno wśród dzieci jak i starszych mieszkańców naszej gminy.

Ważną potrzebą staje się wsparcie osób bezrobotnych poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, ale również dalsze wspieranie programów rządowych jak prace społecznie użyteczne oraz promocję ekonomii społecznej (CIS, KIS spółdzielnie socjalne), która może być źródłem dochodu, ale też rozwoju osobistego i społecznego, pozwala na podniesienie wiary w siebie i motywuje do zmiany życia przeznaczona jest dla osób mniej zaradnych na rynku pracy.

Aby mówić o potrzebach w sferze pomocy społecznej trzeba też mówić o potrzebach tych którzy zajmują się jej realizacją czyli pracownikach Ośrodka Pomocy Społecznej. Należy zaznaczyć, iż zadań dla pracowników OPS przybywa. Pomoc społeczna została nawet włączona w realizację ustawy

"Czyste powietrze", dodatek elektryczny, dodatek dla odbiorców paliw gazowych (refundacja podatku VAT), dodatek węglowy czy dodatek do innych źródeł ciepła.

Musimy poszukiwać dodatkowych źródeł finansowania zewnętrznego w ramach programów czy projektów a do tego potrzebne są dodatkowe ręce do pracy.

Ostatnie lata z pandemią oraz potrzeby społeczne wyznaczyły nam konieczność podjęcia nowych działań jak koordynowanie i dostarczanie dodatkowych usług do osób samotnych i chorych którzy pozostali w domach. Realizowaliśmy działania takie jak dostarczanie żywności z Banku Żywności, program "wpieraj seniora / Korpus Wsparcia Seniorów ", opiekę wytchnieniową i program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej. Koordynowaliśmy ponad 2 lata działania **Marszałkowskich Kurierów Społecznych**. Obsługa ich pracy i rozliczeń spoczywała na Ośrodku Pomocy Społecznej. Obecnie w ramach projektu który złożyliśmy ponad rok temu „**Nie sami dzielni**” znowu Kurierzy będą w Prudniku, ale **tym razem** będziemy realizować to zadanie samodzielnie.

Wzrasta ilość i jakość problemów ludzi, na które musimy reagować i szukać rozwiązań. Coraz częściej pracownicy działają interwencyjnie (po otrzymaniu osobistych, listowych czy telefonicznych zgłoszeń, w tym również anonimowych) i spoczywa na nich coraz większa odpowiedzialność. Doraźne interwencje często nie znajdują odzwierciedlenia w statystykach i sprawozdaniach bo dzieją się z chwili na chwilę. Jednak są i stanowią znaczną część naszej pracy.

Pracownicy stykają się coraz częściej z bardzo trudnymi przypadkami wymagającymi pomocy teraz – już - od zaraz (są to sytuacje dotyczące dzieci, osób starszych, osób chorych psychicznie). To wszystko sprawia, że **my, pracownicy pomocy społecznej musimy sprostać oczekiwaniom ludzi i mieć świadomość zmian i możliwość dostarczania rozwiązań, a to oznacza że podnoszenie kwalifikacji, wiedzy i rozwój działań i usług oraz wsparcie nas w tych działaniach są niezbędne.**

Wymogi, jakie władze, społeczeństwo, media i cały świat stawiają przed pracownikami pomocy społecznej wskazują na konieczność wiedzy z zakresu, psychologii, pedagogiki, prawa czy socjologii. Od kilku lat pracownicy socjalni są jednymi z najbardziej poszukiwanych pracowników na rynku pracy. Ci starsi stażem powoli zaczynają przechodzić na emeryturę, a nowych coraz mniej kształci się w tym kierunku. Coraz więcej Ośrodków Pomocy boryka się z problemem obsadzenia stanowisk pracowników socjalnych a także opiekunek, gdyż te zawody wymagają ogromnej wiedzy, zaangażowania, determinacji i poświęcenia dla drugiego człowieka a niestety w ślad za tym nie idzie lepsze wynagrodzenie czy prestiż zawodu.

POTRZEBY

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej w naszej gminie i odpowiedzi tym samym na rosnącą skalę potrzeb, Ośrodek Pomocy Społecznej uważa za niezbędne **zabezpieczenie środków finansowych na wsparcie i rozwój działań w szczególności takich jak:**

1. poszerzanie **działań wspierających rodziny** w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci oraz prowadzenia gospodarstwa domowego z wykorzystaniem usług asystentów rodziny, w oparciu o nową ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz innych działań pomocowych na rzecz wspierania rodzin jak np. zabezpieczenie środków na wkład finansowy do projektów które chcemy dalej wnioskować i realizować;

2. **poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne** skierowane do podopiecznych OPS z uwzględnieniem poradnictwa psychologicznego dla dzieci i seniorów KONIECZNOŚĆ ZWIĘKSZENIA LICZBY GODZIN USŁUG(nie tylko w ramach przemocy jak jest dotychczas) ;
3. poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez tworzenie kolejnych **Klubów Seniora**, dokończenie procesu tworzenia **Dziennego Domu Pobytu**, czy rozwój innych usług jak np. **transport dla seniorów door – to - door** ;
4. **rozwój mieszkalnictwa wspieranego dla osób starszych**;
5. **utworzenie mieszkań o charakterze interwencyjnym**;
6. podejmowanie kolejnych działań służących **aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**;
7. **rozwój działań interdyscyplinarnych** (wspólne działania i prace różnych jednostek na rzecz rodzin i osób potrzebujących wsparcia);
8. utrzymanie zatrudnienia kadr świadczących usługi opiekuńcze oraz zatrudnienie dodatkowych osób do świadczenia usług opiekuńczych szczególnie w godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy oraz dla osób zamieszkałych na wsiach;
9. podnoszenia kwalifikacji i kompetencji **kadry pomocy społecznej oraz zapewnienie superwizji** dla pracowników zgodnie z ustawą (koszty szkoleń i superwizji bardzo znacząco wzrosły);
10. zwiększenie liczby pracowników kadry administracyjnej, gdyż przy obecnym zwiększeniu działań Ośrodka ilość pracowników jest znacząco nie wystarczająca.
11. modernizację sprzętu technicznego którym dysponujemy, tak aby utrzymać sprawne warunki pracy pracowników przez co stwarzać coraz lepsze warunki dla świadczenia pomocy mieszkańcom, którzy tej pomocy potrzebują. Wydatkiem niezbędnym jest również organizacja archiwum zakładowego i remont podłogi w dwóch pozostałych pomieszczeniach na II piętrze gdzie jest grzyb (dwa pomieszczenia zostały zrobione trzy lata temu).
12. Modernizacja i przebudowa pomieszczeń na parterze Ośrodka, tak aby mógł tam funkcjonować prawdziwy **punkt przyjęć, pokój indywidualnych rozmów a także pokój dla grup diagnostyczno pomocowych oraz komisji alkoholowej.**

Ośrodek pomocy społecznej jak i cała pomoc społeczna nigdy nie będzie przynosiła dochodów, zawsze będzie dla Gminy tylko wydatkiem. Musimy pamiętać, że w naszej gminie mieszkają ludzie, którzy chcą mieć ładne, czyste i zadbane miasto, chcą uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych, mieć baseny i lodowiska, ale wśród nich są także tacy, którzy potrzebują chleba, opieki, pomocy w rozwiązaniu trudnych spraw i problemów, zauważenia i troski o ich zwykły codzienny byt. I to dla tych ludzi trzeba budować i wspierać inwestycję jaką jest dobrze funkcjonujący Ośrodek Pomocy Społecznej z profesjonalnymi kadrami.

W imieniu własnym i całej załogi OPS chciałabym podziękować Burmistrzowi, Radzie Miejskiej, pracownikom urzędu i instytucji z nami współpracującym za wsparcie i pomoc w realizacji naszych działań na rzecz mieszkańców gminy Prudnik.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
 mgr Ewa Pawlinów